

Tarkistettu eurooppalainen urheilun peruskirja

Laajennettu urheilun osittaisopimus,
Euroopan neuvosto

Enlarged Partial Agreement on Sport

Accord partiel élargi sur le sport

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Tarkistettu eurooppalainen urheilun peruskirja

Ministerineuvoston 13.10.2021
pidetyssä 1414. apulaisministerien
kokouksessa hyväksytty suositus
CM/Rec(2021)5

Tässä julkaisussa esitetyt
näkemykset ovat sen
kirjoittajien vastuulla eivätkä
välttämättä kuvasta Euroopan
neuvoston virallista politiikkaa.

Korkeintaan 500 sanan
pituisten otteiden kopioiminen
on sallittua kaupallisia
tarkoituksia lukuun ottamatta
sillä edellytyksellä, että teksti
säilyy eheänä, se ei anna
puutteellista tietoa tai ei muulla
tavoin johda lukijaa harjaan
tekstin luonteen, laajuuden
tai sisällön suhteen. Tekstin
lähde on aina ilmoitettava
seuraavasti: "© Euroopan
neuvosto, julkaisuvuosi".
Kaikki muut asiakirjaa tai sen
osan kopiointia/kääntämistä
koskevat pyynnöt on esitettävä
osoitteella Viestinnän
pääosasto, Euroopan neuvosto
(F-67075 Strasbourg Cedex
tai sähköpostiosoitteella
publishing@coe.int).

Kaikki muu tätä asiakirjaa
koskeva kirjeenvaihto
lähetetään osoitteella
Euroopan neuvoston
Laajennettu urheilun
osittaissopimus (EPAS),
Euroopan neuvosto,
F 67075 Strasbourg Cedex,
Sähköposti: sport.epas@coe.int

Kannen design ja taitto:
Asiakirja- ja julkaisutuotannon
osasto (DPDP), Euroopan
neuvosto

Asiakirja- ja julkaisutuotannon
osaston DPDP toimitusosasto
ei ole korjannut julkaisun
mahdollisia paino- ja
kielivirheitä eikä toimittanut
sitä painokuntoon.

© Euroopan neuvosto
kesäkuu 2022
Painopaikka Euroopan
neuvosto

Sisältö

TARKISTETTUA EUROOPPALAISTA URHEILUN PERUSKIRJAA KOSKEVA SUOSITUS CM/REC(2021)5	5
A. JOHDANTOLAUSEKKEET	11
1 artikla – Peruskirjan tavoite	11
2 artikla – ”Urheilun” määritelmä ja peruskirjan laajuus	12
B. SIDOSRYHMÄT	14
3 artikla – Viranomaiset	14
4 artikla – Urheiluliike	15
5 artikla – Yritys- ja ammatilliset sektorit	15
C. ARVOPOHJAINEN URHEILU	17
6 artikla – Ihmisoikeudet	17
7 artikla – Arvokasvatusta urheilun etiikan avulla	18
8 artikla – Integriteetti	19
9 artikla – Kestävyys	20
D. KAIKKIEN URHEILU	22
10 artikla – Oikeus urheiluun	22
11 artikla – Urheilun harrastamisen perustan rakentaminen	23
12 artikla – Osallistumisen kehittäminen	24
13 artikla – Suorituksen parantaminen	24
14 artikla – Huipputason ja ammattiuurheilun tukeminen	25

E. VÄLINEET	27
15 artikla – Tilat ja toiminnot	27
16 artikla – Henkilöstö	27
17 artikla – Tiedotus ja tutkimus	28
18 artikla – Rahoitus	29
19 artikla – Kotimainen ja kansainvälinen yhteistyö	29
F. LOPPUSÄÄDÖKSET	31
20 artikla – Peruskirjan toimeenpanon tukeminen ja seuranta	31

Tarkistettua eurooppalaista urheilun peruskirjaa koskeva suositus CM/Rec(2021)5

Johdanto

Euroopan neuvoston perustamissopimuksen artiklan 15.b mukaisesti ministerikomitea,

ottaa huomioon, että Euroopan neuvoston tavoitteena on saavuttaa laajempi jäsentensä välinen yhtenäisyys niiden yhteiseen perintöön kuuluvien ihanteiden ja periaatteiden turvaamiseksi ja toteuttamiseksi sekä niiden taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen edistämiseksi;

ottaa huomioon Euroopan ihmisoikeussopimuksen (Yleissopimus ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi) (ETS n. 5, Yleissopimus);

ottaa huomioon Euroopan sosiaalisen peruskirjan (ETS n. 35, tarkistettu ETS n. 163), jossa säädetään oikeudesta terveyteen, koulutukseen, kulttuuriin ja yhteisön elämään osallistumiseen, ja tämän oikeuden käyttämisessä urheilulla on oleellinen osa;

ottaa huomioon päätöslauselmansa Res(76)41 kaikille kuuluvan urheilupolitiikan periaatteista, jotka Euroopan urheilusta vastaavien ministerien konferenssi määritteli ensimmäisessä kokouksessaan 1975 nimellä ”Euroopan kaikille avoimen urheilun peruskirja”. Sitä päivitettiin vuosina 1992 ja 2011 muotoon ”Eurooppalainen urheilun peruskirja” (peruskirja), ja sen vahvisti ministerikomitean jäsenvaltioille antama suositus Rec(92)13 eurooppalaisesta urheilun peruskirjasta (tarkistettu). Huomioon otetaan myös se, että peruskirjan seuraavat versiot ovat luoneet oleellisen pohjan valtioiden urheilupolitiikalle ja mahdollistaneet sen, että monet ihmiset ovat voineet toteuttaa oikeuttaan osallistua urheiluun;

ottaa huomioon UNESCO:n liikuntakasvatuksen ja urheilun kansainvälisen peruskirjan, joka on myötävaikuttanut siihen ja varmistanut sen, että liikunnassa ja urheilussa kunnioitetaan jokaisen ihmisen loukkaamattomuutta ja arvokkuutta; että edistetään liikuntaa ilman syrjintää; että torjutaan haavoittuvien tai marginalisoituneiden ryhmien poissulkeminen; ja tunnustetaan se, että urheilun harrastaminen on perusoikeus (1 artikla);

ottaa huomioon eurooppalaisen urheilun peruskirjan viimeisimmän tarkistuksen jälkeen jäsenvaltioille antamansa urheilua koskevat suositukset:

- ▶ rasismin, muukalaisvastaisuuden ja rotusyrjinnän ehkäisystä urheilussa (Rec(2001)6);
- ▶ lasten ja nuorten liikunta- ja urheilukasvatuksen parantamisesta kaikissa Euroopan maissa (Rec(2003)6);
- ▶ hyvän urheiluhallinnon periaatteista (Rec(2005)8);
- ▶ tarkistetuista urheilueettisistä säännöistä (CM/Rec(2010)9);

- ▶ urheilun autonomian periaatteesta Euroopassa (CM/Rec(2011)3);
- ▶ urheilun rehellisyyden edistämisestä ja tulosten, erityisesti ottelutulosten manipuloinnin ehkäisystä (CM/Rec(2011)10);
- ▶ lapsi- ja nuorten urheilijoiden suojelusta maahanmuuttoon liittyviltä vaaroilta (CM/Rec(2012)10);
- ▶ urheilun sukupuolinäkökulman ja tasa-arvon valtavirtaistamisesta (CM/Rec(2015)2);
- ▶ hyvän hallintotavan edistämisestä urheilussa (CM/Rec(2018)12);
- ▶ äärimmäisestä kamppailu- ja taistelulajitoiminnasta (CM/Rec(2021)3);

ottaa huomioon Euroopan neuvoston urheilusta vastaavien ministerien 15. ministerineuvoston Tbilisissä 16.10.2018 hyväksymät päätöslauselmat ”Ihmisoikeuksien suojeleminen urheilussa: velvollisuudet ja yhteiset vastuut” ja ”Korruption torjuminen urheilussa; toiminnan tehostaminen” sekä ”Kansainvälinen ihmisoikeusjulistus ja urheilu” (Tbilisin julkilausuma), joka vahvistettiin samassa kokouksessa;

ottaa huomioon Euroopan neuvoston urheilusta vastaavien ministerien 16. ministerineuvoston 11.2.2021 verkossa pidetyn kokouksen päätösisunnon päätöslauselmat ”Eurooppalainen näkökulma urheilupolitiikkaan; eurooppalaisen urheilun peruskirjan tarkistus” sekä ”Ihmisoikeudet urheilussa”;

ottaa huomioon, että on tarpeen sopia yhteisistä eurooppalaisista Euroopan urheilun kehittämisen puitteista, jotka perustuvat moniarvoisiin demokratia-, oikeusvaltio- ja ihmisoikeusperiaatteisiin;

painottaa sitä, että urheilu voi myötävaikuttaa YK:n yleiskokouksen hyväksymään kestävän kehityksen 2030 agendaan ja sen kestävien kehitystavoitteiden edistämiseen;

Koska:

- ▶ urheilu on vapaaehtoisuuteen perustuvaa sosiaalista, kasvatuksellista ja kulttuurista toimintaa, joka kannustaa yhteyksiin Euroopan valtioiden ja sen kansalaisten välillä, ja sillä on keskeinen rooli Euroopan neuvoston pyrkimyksen toteutumisessa siten, että se vahvistaa kansojen välisiä siteitä ja kehittää tietoisuutta eurooppalaisesta kulttuuri-identiteetistä;
- ▶ urheilu voi myötävaikuttaa monin tavoin henkilökohtaiseen hyvinvointiin ja sosiaaliseen kehitykseen, ja etenkin liikunta auttaa edistämään sekä fyysistä että psyykkistä hyvinvointia;
- ▶ terveet ympäristöolosuhteet ja urheilu sekä tarve integroida ympäristönäkökulmat ja kestävän kehityksen periaatteet ovat tiiviissä keskinäisessä suhteessa;
- ▶ urheilu on myös itsessään tärkeä talouden ala Euroopassa, ja se myötävaikuttaa taloudelliseen kasvuun, kehitykseen ja työllisyyteen, mitä useat tutkimukset ovat korostaneet;
- ▶ Eurooppa on käynyt läpi nopeatahtisia poliittisia, taloudellisia ja yhteiskunnallisia muutoksia, jotka ovat vaikuttaneet myös urheiluun vuonna 2001 tehdyn eurooppalaisen urheilun peruskirjan viimeisimmän tarkistuksen jälkeen ja uuden eurooppalaisen urheilun peruskirjan laatiminen on tarpeen näiden muutosten heijastamiseksi ja tulevaisuuden haasteiden kohtaamiseksi;

- ▶ urheilun kehittämisen standardien ja urheilun etiikan yhdistäminen yhdeksi yhteiseksi urheilupolitiikan viitestandardiksi olisi vaikuttavampaa;
- ▶ viranomaisten on syytä kehittää molemminpuolista yhteistyötä urheilun perustana toimivan urheiluliikkeen kanssa urheilun arvojen ja hyötyjen edistämiseksi, ja monissa Euroopan maissa valtiovalta toimiikin urheiluasioissa siten, että se voi täydentää ja tukea tämän liikkeen työtä (läheisyysperiaate);
- ▶ nykyinen Euroopan kilpaurheilun rakenne, joka perustuu kansallisiin rakenteisiin ja jossa kilpailuja on alue-, kansallis-, maanosa- ja koko maailman tasoilla ja joka kunnioittaa kansainvälisten hallintoelinten säätelyroolia, on kehittänyt yhdenmukaista urheilua ja tuottanut kansainvälistä solidaarisuutta,

suosittelee, että jäsenvaltioiden hallitukset:

- a. nojaavat kotimaisessa urheilupolitiikassaan ja tilanteen mukaan sitä koskevassa lainsäädännössään eurooppalaiseen urheilun peruskirjaan tämän suosituksen liitteessä esitetyllä tavalla;
- b. kannustavat asiaan kuuluvia viiteryhmiä ottamaan huomioon eurooppalaisessa urheilun peruskirjassa esitetyt periaatteet omaa politiikkaansa kehittäessään;
- c. ryhtyvät toimiin eurooppalaisen urheilun peruskirjan laajan levittämisen varmistamiseksi;
- d. hoitavat tai helpottavat toteutuksen seurannassa tarvittavan tiedon ja faktojen tarjoamista.

A. Johdantolausekkeet

1 artikla – Peruskirjan tavoite

Peruskirjan tavoitteena on ohjata jäsenmaiden valtionjohtoa suunnittelemaan ja toimeenpanemaan urheilun oikeudellisia ja poliittisia puitteita tavalla, joka korostaa urheilun monipuolisia yksilöllisiä ja yhteiskunnallisia etuja (erityisesti terveyteen, osallisuuteen ja kasvatukseen liittyvät edut) sekä noudattamaan ja edistämään ihmisoikeus-, demokratia- ja oikeusvaltioarvoja Euroopan neuvoston sovellettavien standardien mukaisesti. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi valtioiden tulisi ryhtyä tarpeellisiin toimiin, jotta:

1. jokaisella yksilöllä olisi mahdollisuus osallistua urheiluun ja jotta varmistetaan erityisesti se, että:
 - a. kaikki nuoret saavat liikunnan opetusta oppilaitoksissa, ja heillä on mahdollisuudet kehittää fyysistä osaamistaan ja kuntoaan ja hankkia perustavanlaatuisia liikuntataitoja;
 - b. kaikilla on mahdollisuus osallistua urheiluun turvallisessa, turvatussa ja terveellisessä ympäristössä;
 - c. urheilua kehitetään inklusiivisesti ja sitä arvioidaan ja seurataan säännöllisesti; ja
 - d. kaikilla on mahdollisuus parantaa urheilun suoritustasoaan yli harrastetason ja saavuttaa henkilökohtainen tasonsa ja/tai huipputaso eettisesti, oikeudenmukaisesti ja vastuullisesti;

2. suojella ja kehittää arvopohjaista urheilua, mikä on urheilun yksilöllisten ja yhteiskunnallisten etujen laajentamisen edellytys, ja erityisesti varmistaa, että:

- a. että urheilussa tai siihen liittyvissä toiminnoissa mukana olevien ihmisoikeudet on suojattu;
- b. urheilu myötävaikuttaa siinä mukana olevien eettisen toiminnan ja käyttäytymisen vahvistamiseen;
- c. urheilujärjestöjen ja -kilpailujen sekä niissä mukana tai urheilun kanssa tekemisissä olevien rehellisyys varmistetaan;
- d. urheilussa noudatetaan kestävän kehityksen periaatteita.

2 artikla – ”Urheilun” määritelmä ja peruskirjan laajuus

1. Tämän peruskirjan tarkoituksissa ”urheilu” tarkoittaa kaikkia fyysisen toiminnan muotoja, jotka joko satunnaisen tai järjestetyn osallistumisen kautta tähtäävät fyysisen kunnon ja henkisen hyvinvoinnin ylläpitämiseen tai parantamiseen, sosiaalisten suhteiden solmimiseen tai tulosten saavuttamiseen kaikilla kilpailun tasoilla.

2. Tämä peruskirjan korostaa eurooppalaisen urheilun ja urheilujärjestöjen muodostamien puitteiden yhteisiä piirteitä, jotka urheiluliike näkee eurooppalaisena urheilumallina. Peruskirja antaa myös yleisiä ohjeita Euroopan neuvoston jäsenvaltioille oman lainsäädäntönsä tai muiden politiikkaohjelmien hiomiseen ja kattavien urheilun puitteiden kehittämiseen. Sitä on täsmennetty ja täydennetty laillisesti sitovilla standardeilla, jotka koskevat urheilun kriittisiä kysymyksiä, kuten:

- a. Euroopan neuvoston yleissopimus turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmukaisesta lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa (ETS No. 120);
 - b. Euroopan neuvoston dopingin vastainen yleissopimus (ETS n. 135);
 - c. Euroopan neuvoston yleissopimus urheilukilpailujen manipuloinnista (CETs n. 214);
 - d. ja Euroopan neuvoston yleissopimus turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmukaisesta lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa (CETS n. 218).
3. Eräiden tämän peruskirjan määräysten toimeenpano voidaan antaa joko valtiollisten tai ei-valtiollisten urheiluviranomaisten tai -järjestöjen tehtäväksi.

B. Sidosryhmät

3 artikla – Viranomaiset

1. Viranomaisten roolina on lähinnä täydentää urheiluliikkeen ja yrityssektorin toimintaa. Viranomaiset vastaavat puitteiden luomisesta ja tarvittaessa urheilun kehittämisen edellyttämistä juridisista vaatimuksista. Urheilupolitiikkaa laativien ja hallinnoivien viranomaisten on pyrittävä tämän peruskirjan tavoitteisiin ja osoitettava, että ne pitävät oikeusvaltioperiaatteen ja hyvän hallintotavan periaatteiden noudattamista ensiarvoisen tärkeinä.

2. On varmistettava, että muun muassa urheilusta, terveydestä, sosiaalipalveluista, yhdyskunta- ja aluesuunnittelusta, kulttuurista, oikeudenkäytöstä, ihmisoikeusseurannasta ja lasten suojelusta, poliisitoimesta, vedonlyönnin sääntelystä, ympäristöstä ja kehityksestä vastaavat viranomaiset koordinoivat politiikkaansa ja toimiaan horisontaalisesti yli hallinnonalarajojen. Vastaavasti on varmistettava vertikaalinen eli kansallisten sekä alueellisten ja ruohonjuuritason urheilua tarjoavien, merkittävässä roolissa olevien paikallisviranomaisten välinen koordinaatio.

4 artikla – Urheiluliike

1. Urheiluliikkeen muodostavat voittoa tavoittelemattomat kansalaisjärjestöt, ja ne ovat viranomaisten tärkein kumppani urheilupolitiikan toteutuksessa. Urheilujärjestöjä sitovat lainsäädännön asettamat vaatimukset ja rajoitukset kansainvälisten standardien mukaisesti.

2. Urheilun vapaaehtoisuuden ilmapiiriä ja liikkeen kehittämistä on edelleen kannustettava, etenkin vapaaehtois pohjaisten urheilujärjestöjen työtä tukemalla. Tässä tarkoituksessa viranomaisten ja urheiluliikkeen on ylläpidettävä puitteita ja olosuhteita, jotka edistävät vapaaehtoisten aktiivista osallistumista urheiluun.

3. Urheilujärjestöillä on täysi yhdistymisvapaus siten, miten tämä periaate on määritelty Euroopan ihmisoikeussopimuksessa. Niillä ovat autonomiset päätöksentekoprosessinsa ja niiden on valittava johtajansa demokraattisesti hyvän hallintotavan periaatteiden mukaisesti. Sekä julkisen vallan että urheilujärjestöjen tulee tunnustaa molempinpuolisen kunnioituksen tarve päätöksenteossaan.

4. Urheiluun liittyvillä viihdemarkkinoilla tuloja tuottavien urheilujärjestöjen on sitouduttava huippu- ja ruohonjuuritason urheilun, eri urheilulajien ja eri maailman osien väliseen taloudelliseen solidaarisuuteen

5 artikla – Yritys- ja ammatilliset sektorit

1. Yritys- ja ammattisektoreilla voi olla merkittävä rooli urheilun kehittämisessä. Vuoropuhelu ja yhteistyö on tarpeen urheiluun liittyvien yhtiöiden ja ammattiryhmien,

kuten toimintaa, tapahtumia tai kilpailuja järjestävien tahojen, urheiluvälineiden ja urheiluravitsemustuotteiden valmistajien, tilojen rakentajien, palvelutuottajien ja median välillä.

2. Toimiessaan näiden alojen edustajien kanssa julkisen vallan tulee:

- a. tunnustaa ne innovaation vetureiksi, jotka voivat hyödyttää urheilun kehittämistä;
- b. varmistua siitä, että ne noudattavat asiaankuuluvia säännöksiä, jotka koskevat mm. taloudellisia ja yhteiskunnallisia oikeuksia, turvallisuutta, pätevyyttä, syrjimättömyyttä, urheilun rehellisyyttä, yritysten hallintoa ja korruption vastaisuutta;
- c. edistää YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevia periaatteita sekä ministerikomitean jäsenvaltioille antamaa yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevaa suositusta CM/Rec(2016)3;
- d. kannustaa niitä yhteistyöhön urheiluliikkeen kanssa ja osallistumaan solidaarisuushankkeisiin silloin, kun ne hyötyvät urheiluliikkeen tekemistä ja rahoittamista toimista.

C. Arvopohjainen urheilu

6 artikla – Ihmisoikeudet

1. Kaikkien asianosaisten on kunnioitettava ja suojeltava kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia ja perusvapauksia ja noudatettava sitä yleistä viitekehystä, joka on luotu niiden toteutumiseksi sekä liiketoiminnassa että muissa toiminnoissa.

2. Ihmisoikeuksiin liittyvä riittävän ja asianmukaisen huolellisuuden näkökulma edellyttää, että kaikkien urheiluun liittyvissä toiminnoissa mukana tai tekemisissä olevien ihmisoikeuksia noudatetaan, ja tästä syystä on:

- a. varmistettava, että urheilijoiden ja kaikkien urheilussa mukana olevien ihmisoikeuksia noudatetaan, suojellaan ja edistetään;
- b. torjuttava urheilun mielivaltaisuutta ja muita väärinkäytöksiä ja varmistettava näin täysi laillisuusperiaate urheilussa, mukaan lukien valitusmahdollisuus, oikeudenmukaisuus ja puolueeton oikeudenkäynti soveltuvien ihmisoikeusstandardien mukaisesti;

- c. edistettävä sukupuolten yhdenvertaisuutta urheilussa ja sen avulla, etenkin noudattamalla urheilussa sukupuolinäkökulman ja tasa-arvon valtavirtaistamisen strategiao;
- d. sovellettava nollatoleranssiao suhteessa väkivaltaan ja kaikkiin syrjinnän muotoihin ja kiinnitettävä erityistä huomiota haavoittuvassa asemassa oleviin yksilöihin ja ryhmiin, joita ovat mm. lapset, maahanmuuttajat ja vammaiset;
- e. toimittava siten, että ihmisoikeussitoumus sisältyy selkeästi asianomaisiin politiikka- ja/tai säännöspuitteisiin;
- f. ylläpidettävä ihmisoikeuksia urheilutilaisuuksien järjestämisessä ja sisällytettävä ihmisoikeuskysymykset ja -tavoitteet mukaan suurten urheilutapahtumien koko elinkaareen alkaen tarjousprosessista, aina myönteisen perinnön suunnitteluun saakka;
- g. jatkettava panostamista ihmisoikeusstandardien vaikuttavaan toteutumiseen urheilussa ja sen avulla, etenkin kehittämällä viranomaisten ja kansalaisjärjestöjen välisiä kumppanuuksia ja käyttämällä monen toimijan alustoja tunnistamaan ja edistämään toimia, joilla voidaan ehkäistä urheilun ihmisoikeusloukkauksia ja reagoida niihin.

7 artikla – Arvokasvatusta urheilun etiikan avulla

1. ”Urheilun etiikka” on myönteinen käsite, joka ohjaa ihmisten käyttäytymistä. Se on määritelmällisesti ajattelutapa, ei pelkästään toimintatapa. Se vahvistaa myös urheilun integriteettiä, tasa-arvoa, rehellisyyttä, huipputasoa,

sitoutumista, rohkeutta, ryhmähenkeä, sääntöjen ja lakien noudattamista, ympäristön kunnioittamista, itsekunnioitusta ja muiden kunnioittamista, yhteisöhenkeä, suvaitsevaisuutta ja solidaarisuutta. Siihen kuuluu myös ihmisoikeuksien ja kestävyyskulttuurin kunnioittaminen.

2. Urheilun etiikkaa on edistettävä kaikessa urheilussa asiaankuuluvan politiikan ja ohjelmien avulla. On ryhdyttävä asianmukaisiin toimiin urheilun etiikkaa koskevan tietoisuuden lisäämiseksi ja tarjottava jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia näissä kysymyksissä.

3. Tieto eettisen toimintatavan valitsemisesta urheilussa ja sen ulkopuolella on oleellinen osa osaamista, jota urheilun avulla tulisi hankkia. Arvopohjainen urheilu voi voimaannuttaa ja opettaa oikeudenmukaisuutta, ryhmätyötaitoja, tasa-arvoa, kurinalaisuutta, syrjimättömyyttä, kunnioitusta ja rehellisyyttä.

8 artikla – Integriteetti

1. ”Urheilun integriteetti” kattaa sekä henkilökohtaisen, kilpailullisen että järjestöjä koskevan rehellisyyden. Urheilun integriteettiä voivat uhata rikokset, kuten korruptio, petos ja pakottaminen, mutta myös säädettyjen ja kurinpittoa koskevien sääntöjen rikkomukset ja epäeettinen käytös. Urheilun rehellisyystavoitteen on siten koskettava kaikki asianosaisia ja sen pitää:

- a. suojella kaikkia, etenkin nuoria, väkivallalta, häirinnältä ja väärinkäytöksiltä, varmistaa yksilöiden suoja ja turvallisuus ja edistää kansainvälisesti tunnustettujen ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja suojelu, mukaan lukien yhteiskunnalliset oikeudet;

- b. tukea reilua peliä, mikä on paljon enemmän kuin vain sääntöjen noudattamista. Reilu ja rehellinen peli kattaa ystävyyden, toisten kunnioittamisen ja toveruuden käsitteet. Siihen liittyviä huolenaiheita ovat huijaaminen, epäoikeudenmukaisten strategioiden käyttö sääntöjen puitteista, urheilukilpailujen manipulointi ja doping;
- c. kannustaa sellaiseen urheiluhallintoon, joka noudattaa läpinäkyvyyden, rehellisyyden, demokratian, kehityksen ja solidaarisuuden periaatteita, joita on varmennettava keskinäisin valvontajärjestelmin ja kontrollimekanismein.

2. Urheilun rehellisyyteen tähtäävän politiikan tulee nojata monen toimijan malliin; kannustaa väärinkäytöksistä ilmoittamiseen ja tehdä yhteistyötä ilmoittajien ja vapaan median kanssa; kiinnittää huomioita ihmisoikeuksien noudattamiseen; panostaa kasvatukseen, ennaltaehkäisyyn ja tietoisuuden lisäämiseen. Sitä on seurattava myös erilaisin valitusjärjestelmin ja siihen tulee sisältyä sukupuoli- ja nuorisokysymysten valtavirtaistaminen.

9 artikla – Kestävyys

1. Urheilun kestävyysperiaate edellyttää, että kaikki toiminta on taloudellisesti, yhteiskunnallisesti ja ympäristön näkökulmasta kestävä, ja etenkin:

- a. toiminnan ja tapahtumien suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa järjestäjien on kiinnitettävä riittävää huomiota kestävyteen, olipa se taloudellista, yhteiskunnallista tai ympäristöön liittyvää;

- b. vaikka urheilutuotteiden kasvava kulutus saattaakin vaikuttaa myönteisesti maailmantalouteen, teollisuuden on toimittava vastuullisesti ja kehitettävä ja sovellettava käytäntöjä, jotka ovat sosiaalisesti hyväksyttäviä ja ympäristöystävällisiä;
 - c. Niin sisä- kuin ulkoliikuntapaikoissa toiminnan on oltava vastuullista, toisin sanoen on noudatettava varovaisuusperiaatetta (resurssien säästäminen ja riskien ehkäisy). Liikuntapaikkojen omistajien tulee toimia ennakoiden ja tunnistaa toimitilojensa vaikutukset ja seuraukset, välttää mahdollista luontoon kohdistuvaa vahinkoa ja tarvittaessa ryhtyä vasta- ja suojelutoimiin tällaisten riskin kohdalla;
 - d. suurten urheilutapahtumien järjestelyissä on varmistuttava siitä, että isäntäyhteisöille jää niistä kestävä perintö ja vaikutukset; tämä koskee niiden taloudellista, yhteiskunnallista ja ympäristöön liittyvää vaikutusta, etenkin niiden infrastruktuurin painoarvoa, kun ajatellaan tapahtuman jälkeistä käyttöä ja vaikutusta urheiluun osallistumiseen.
2. Kaikkien asianosaisten tulisi kantaa vastuunsa oman hiilijalanjälkensä pienentämisestä ja pyrkiä sitoumusten ja kumppanuuksien avulla ilmastoimien aikaansaamiseen samalla tunnustaen, että ilmastonmuutoksella on yhteiskuntaan ja urheiluun kasvavan kielteinen vaikutus.

D. Kaikkien urheilu

10 artikla – Oikeus urheiluun

1. Kaikkien oikeutta urheiluun pidetään perusoikeutena. Kaikilla ihmisillä on luovuttamaton oikeus urheilla turvallisessa ympäristössä, sekä kouluympäristössä että sen ulkopuolella, mikä on oleellista yksilöiden henkilökohtaisen kehityksen kannalta, mutta tärkeää myös terveyttä, kasvatusta, kulttuuria ja yhteisön elämään osallistumista koskevien oikeuksien käytön näkökulmasta.

2. Liikuntapaikkojen tai urheilun saavutettavuudessa ei tule sallia minkäänlaista syrjintää, joka perustuu rotuun, ihonväriin, kieleen, uskontoon, sukupuoleen tai seksuaaliseen suuntautumiseen, poliittiseen tai muuhun kantaan, kansalliseen tai yhteiskunnalliseen taustaan, kuulumiseen kansalliseen vähemmistöön, omaisuuteen, syntymä- tai muuhun statukseen.

3. Tämän oikeuden suojelemiseksi ja edistämiseksi on tarpeen:

- a. varmistaa, että sekä koulutusjärjestelmässä että muissa yhteiskuntaelämän muodoissa taataan fyysisten, älyllisten ja eettisten taitojen kehittäminen liikunnan ja urheilun keinoin;
- b. varmistaa, että kaikilla on laajat mahdollisuudet hyötyä liikunnasta ja urheilun harjoittamisesta,

kehittää fyysisiä taitojaan ja kuntoaan, hankkia perustavanlaatuisia liikumistaitoja ja saavuttaa sellainen urheilusaavutusten taso, joka vastaa heidän kykyjään;

- c. varmistaa, että nuorille, mukaan lukien alle kouluikäiset lapset, ikääntyneille ja vammaisille on tarjolla erityisiä mahdollisuuksia, jotta nämä ryhmät voivat nauttia heidän edellytyksiään vastaavasta liikuntakasvatuksesta ja urheiluohjelmista;
- d. varmistaa, että kaikilla paikallisyhteisön jäsenillä on mahdollisuuksia osallistua urheiluun ja että tarvittaessa tehdään lisätoimia, joiden tarkoituksena on mahdollistaa heikommassa asemassa olevien yksilöiden tai vammaisten mahdollisuus käyttää näitä mahdollisuuksia tehokkaasti;
- e. taata se, että paikallisilla urheiluseuroilla on asianmukainen juridinen asema ja puitteet tarjota kaikille pääsy urheilun piiriin edullisesti.

11 artikla – Urheilun harrastamisen perustan rakentaminen

1. On ryhdyttävä kaikkiin asianmukaisiin toimiin nuorten fyysisten taitojen ja kunnon kehittämiseksi. Heille on tarjottava mahdollisuus hankkia perustavanlaatuiset liikuntataidot ja kannustettava heitä urheiluharrastukseen, etenkin:

- a. varmistamalla, että kaikilla koululaisilla on mahdollisuus osallistua urheilu-, virkistys- ja liikuntaohjelmiin ja pääsy asianomaisiin tiloihin ja että näille toiminnoille varataan riittävä aika;

- b. varmistamalla, että kaikissa kouluissa on tähän koulutetut pätevät opettajat;
- c. varmistamalla, että myös oppivelvollisuuden jälkeen on asiallisia mahdollisuuksia urheilun harrastamiseen;
- d. kannustamalla solmimaan asianmukaisia yhteyksiä koulujen ja muiden oppilaitosten, koulun liikuntakerhojen ja paikallisten urheiluseurojen välille;
- e. helpottamalla ja kehittämällä koulujen, paikallisten urheiluseurojen ja paikallisyhteisön mahdollisuutta käyttää urheilutiloja;
- f. luomalla edellytyksiä ympäristölle, jossa vanhemmat, opettajat, valmentajat ja rehtorit motivoivat nuoria säännölliseen fyysiseen harjoitteluun;
- g. tarjoamalla oppilaille urheilun etiikan opetusta alakoulusta alkaen.

12 artikla – Osallistumisen kehittäminen

1. Urheilun harjoittamista joko vapaa-ajan toimintona, terveyden edistämiseksi tai suorituksen parantamiseksi on edistettävä koko väestön piirissä tarjoamalla sopivia tiloja ja ohjelmia sekä päteviä valmentajia, ohjaajia ja henkilökuntaa sekä vapaaehtois- että ammattilaispohjalta.
2. Rohkaiseminen urheilun harrastamiseen työpaikalla on nähtävä tasapainoisen urheilupolitiikan olennaisena osana.

13 artikla – Suorituksen parantaminen

1. Huipputason urheilua tulee tukea ja rohkaista asiaankuuluvalla tavoin ja keinoin. Tukea on annettava

kaikilla alueilla, kuten lahjakkuuksien tunnistaminen ja neuvonta, sopivien tilojen tarjonta, urheilijoiden huollon ja tuen kehittäminen urheilulääketieteeseen ja liikuntatieteeseen keinoihin urheilun eettisten standardien mukaisesti, tieteelliseen valmennukseen rohkaisu ja koulutuksen tarjoaminen valmentajille ja muille johtajatoimia hoitaville ja seurojen avustaminen tarjoamaan asianmukaisia rakenteita ja kilpailutilaisuuksia.

14 artikla – Huipputason ja ammattiuurheilun tukeminen

1. On kehitettävä menetelmiä tarjota sopivaa suoraa ja välillistä tukea urheilijoille, jotka osoittavat poikkeuksellisia urheilijaominaisuuksia, jotta heille tarjoutuu mahdollisuus kehittää täysimääräisesti omia urheilullisia ja inhimillisiä kykyjään samalla, kun kunnioitetaan kunkin persoonaa ja fyysistä ja moraalista eheyttä. Tähän tukeen kuuluu lahjakkuuden tunnistaminen, urheilijoiden kaksoisurat, tasapainoinen koulutus urheiluinstituuteissa asuttaessa sekä mutkaton integroituminen yhteiskuntaan kehittämällä uramahdollisuuksia huippu-urheilu-uran aikana ja sen jälkeen.

2. Ammattimaisesti järjestetyn urheilun organisointi ja hallinta, mihin kuuluu myös urheiluviihdeteollisuus, on oltava pätevien ja hyvin hallinnoitujen tahojen käsissä, ja niiden pitää tukea asiallista vuoropuhelua urheilijoiden edustajien sekä asiaan kuuluvien kansainvälisten hallintoelinten välillä ja tukea niiden säätelevää roolia siten, että noudatetaan harmonisoituja pelisääntöjä, turvataan urheilun rehellisyys ja koordinoidaan kilpailukalenterit. Urheilualan ammattilaisilla pitäisi olla asianmukainen yhteiskunnallinen status, kaikenkattavasti

hyväksikäytöltä suojaavat eettiset turvatekijät sekä taloudelliset ja yhteiskunnalliset oikeudet.

3. Huippu- ja ammattuurheilukilpailujen järjestämisen tulee tapahtua noudattaen kilpailujen avoimuusperiaatetta siten, että urheilusaavutukset ovat ensisijaisia. Kilpailujen järjestäjien on sovittava yhteen yksilölajien ja paikallisseurojen kilpailutarpeet suhteessa kansallisten joukkueiden tarpeisiin.

E. Välineet

15 artikla – Tilat ja toiminnot

1. Koska urheiluun osallistuminen riippuu osittain tilojen määrästä, moninaisuudesta ja saavutettavuudesta, niiden kokonaissuunnittelun pitäisi kuulua viranomaisille. Tarjottavien tilojen valikoimaa ajateltaessa on otettava huomioon erilaiset julkiset ja yksityiset tilat, joita on jo käytettävissä. Vastuussa olevien tahojen on otettava huomioon kansalliset, alueelliset ja paikalliset tarpeet ja ryhtyä toimenpiteisiin, joilla voidaan varmistaa näiden tilojen hyvä hallinto ja turvallinen ja täysimääräinen käyttö.
2. Urheilutilojen omistajien pitäisi ryhtyä tarpeellisiin toimiin, jotta heikommassa asemassa oleviin ryhmiin kuuluvat, kuten fyysisesti ja psyykkisesti vammaiset, pääsevät näihin tiloihin.
3. On laadittava selkeä viitekehys ja suunniteltava tarpeelliset toimet, joilla saadaan järjestäjät ja urheilutilojen omistajat täyttämään asetetut turva- ja turvallisuusvaatimukset tehokkaasti.

16 artikla – Henkilöstö

1. On kannustettava asiaan kuuluvia tahoja kehittämään tutkintoon ja pätevyyteen johtavia ja kaikki urheiluun liittyvät seikat sisältäviä koulutuksia, joihin kuuluvat myös ihmisoikeudet, etiikka, rehellisyys ja kestävyys. Näiden kurssien tulee soveltua kaikista taustoista tulevien osallistujien tarpeisiin ja erilaisiin

ja eritasoisiin urheilumuotoihin, ja ne on suunniteltava sekä vapaaehtoisille että ammattilaisille (ohjaajat, valmentajat, johtajat, virkailijat, lääkärit, turvallisuudesta vastaavat, arkkitehdit, insinöörit, lastensuojeluviranomaiset, jne.).

2. Urheilun johtamisessa tai valvonnassa mukana olevilla on oltava soveltuva pätevyys, jossa korostuu etenkin eettisten arvojen, rehellisyyden ja ihmisoikeuksien suojeleminen sekä heidän vastuullaan olevien ihmisten ihmisarvon, turvallisuuden ja terveyden suojeleminen.

3. Vapaaehtoistyöhön on kiinnitettävä erityistä huomiota. Vapaaehtoistyöntekijöillä, joilla on asianmukainen koulutus ja joita valvotaan, voi olla korvaamaton rooli koko urheilun kehittämisen kannalta, ja he voivat kannustaa kaikkia osallistumaan urheiluun ja sen järjestämiseen. Vapaaehtoisten rekrytointia, koulutusta ja sitoutumista on kannustettava vapaaehtoistyön tunnustamisella, vapaaehtoisten valmentajien kattavan koulutuksen tuella ja muilla keinoilla.

17 artikla – Tiedotus ja tutkimus

1. On ylläpidettävä sopivia rakenteita ja keinoja kerätä ja jakaa asiaankuuluvaa tietoa urheilusta sekä paikallisella, kansallisella että kansainvälisellä tasolla noudattaen ajanmukaisimpia standardeja, joita kehitetään edelleen asiaankuuluvien teknologien edistysaskelten myötä. Tähän tulee erityisesti kuulua se, että digitalisaatio ja muu keskeinen teknologinen kehitys otetaan huomioon, ja näitä välineitä käytetään ja sovelletaan urheiluyhteyksissä.

2. Kaikkien urheiluun liittyvien tekijöiden tieteellistä tutkimusta, mukaan lukien sen myönteiset ja kielteiset

terveyshyödyt, eettiset ja hallinnointia koskevat seikat, uudet trendit ja muut keskeiset taustaperiaatteet, on edelleen edistettävä ja tuettava. On ryhdyttävä järjestelyihin tällaisen tutkimustiedon levittämiseksi ja jakamiseksi parhaalla mahdollisella tasolla – paikallisesti, alueellisesti, kansallisesti tai kansainvälisesti – sen ollessa myös pohjana tietoon perustuvan urheilupolitiikan jatkokehitykselle.

18 artikla – Rahoitus

1. Tämän peruskirjan tavoitteiden saavuttamiseen on varattava asianmukaista tukea ja julkisia resursseja kansallisesti, alueellisesti ja paikallisesti, mihin voi kuulua tilanteen mukaan arpajaistuloja, riittäviä julkisesti myönnettyjä varoja, verovapautuksia, tilojen lainaamista jne.
2. On syytä tukea julkisen ja yksityisen taloudellisen tuen yhdistelmiä, mihin sisältyy myös urheilusektorin oma kyky tuottaa ja osoittaa asianmukaisia resursseja omalle kehitykselleen sekä sen yhteiskunnallisella että huipputasolla.
3. Julkista tukea urheilutapahtumien järjestämiselle tulisi myöntää asiaankuuluvien ympäristöstandardien mukaisesti ja tapahtumien mahdollisesti tuottamien kestävän taloudellisten ja yhteiskunnallisten etujen valossa, jotta urheilutapahtumista saadaan irti niiden myönteinen potentiaali ja lisätään niiden julkista hyväksyttävyyttä.

19 artikla – Kotimainen ja kansainvälinen yhteistyö

1. On syytä luoda urheilun kehityksen ja edistämisen koordinoivia mahdollistavia asianmukaisia rakenteita eri sidosryhmien välille, mikäli niitä ei jo ole olemassa kansallisella,

alueellisella ja paikallisella tasolla, jotta voidaan saavuttaa tämän peruskirjan tavoitteet ja näin varmistua siitä, että urheilu on yhteiskuntamme hyvinvoinnin rakenteellinen osatekijä.

2. Kansainvälinen yhteistyö sekä globaalilla että maanosatasolla on myös tarpeen tämän peruskirjan tavoitteiden toteuttamiseksi. Tähän voidaan päästä hyvien käytänteiden, koulutusohjelmien, kapasiteetin noston, asioiden ajamisen, sitoumusten sekä tunnuslukujen ja muiden seuranta- ja arviointivälineiden jakamisella.

F. Loppusäädökset

20 artikla – Peruskirjan toimeenpanon tukeminen ja seuranta

1. Euroopan neuvostoa kaikkienensa ja muita kansainvälisiä järjestöjä tulee kannustaa käyttämään urheilua välineenä arvojen edistämisessä ja siinä, että urheilu valtavirtaistetaan strategioissa ja toimintasuunnitelmissa.

2. Tämän peruskirjan edistämisen ja toimeenpanon helpottamiseksi on kehotettava asiaankuuluvia tahoja sitoutumaan sen toimeenpanoon omissa politiikkaohjelmissaan, strategioissaan ja ohjelmissaan.

3. Euroopan tasolla on tärkeää arvioida peruskirjan toimeenpanon etenemistä ja tukemista – etenkin siitä näkökulmasta, että urheilulla on myönteinen vaikutus terveyteen, osallisuuteen ja koulutukseen – ja maksimoida sen potentiaali dynaamisen kansalaisyhteiskunnan, ihmisoikeuskulttuurin, oikeusvaltioperiaatteen, demokraattisen hallinnon ja kestävyys edistämässä sekä urheilun rehellisyyteen kohdistuvien uhkien torjunnassa. Euroopan neuvoston laajennettua urheilun osittaissopimusta tulee käyttää peruskirjan toimeenpanon arvioinnissa ja sen etenemisen edistämässä, mm:

- a. helpottamalla tiedon ja hyvien käytänteiden vaihtoa;

- b. järjestämällä peruskirjaan liittyvää temaattista tiedonvaihtoa;
- c. keräämällä ja julkaisemalla tietoja peruskirjan toimeenpanon seuraamiseksi;
- d. tukemalla peruskirjan edistämistä ja toimeenpanoa säännöllisin monikeskeisin ja maakohtaisin toiminnoin.

Urheilu on mahdollisuus; se opettaa meille suvaitsevaisuutta ja kunnioitusta. Se antaa meidän ylittää rajamme ja oppia toisiltamme, ja usein se poistaa erot ja rajat. Se tekee meistä monin tavoin vahvempia.

Jo yli neljän vuosikymmenen ajan Euroopan neuvosto on puolustanut reilua peliä ja kunnioitusta urheilussa, puuttunut korruptioon ja auttanut tekemään urheilusta turvallista, eettistä ja kaikille saavutettavaa.

Eurooppalainen urheilun peruskirja on Euroopan neuvoston standardi, joka määrittää maiden kansallisen urheilupolitiikan periaatteet ja mahdollistaa sen, että julkinen valta voi tarjota kaikille mahdollisuuden harjoittaa urheilua hyvin määritellyissä olosuhteissa. Se inspiroi politiikantekijöitä ja ohjaa jäsenvaltioita olemassa olevan urheilulainsäädäntönsä tai muun politiikkansa hiomisessa sekä kattavan urheilun viitekehityksen kehittämisessä.

Peruskirja on toiminut ja toimii yhä Euroopan urheilukehityksen viitetekstinä siitä alkaen, kun asiakirjan ensimmäinen versio hyväksyttiin vuonna 1992, ja maat ja urheilu ovat hyötynneet sen vaalimista periaatteista ja arvoista. Ministerikomitea hyväksyi 13.10.2021 suosituksen tarkistetusta eurooppalaisesta urheilun peruskirjasta.

www.coe.int/sport

PREMS 019024

FIN

www.coe.int

Euroopan neuvosto on maanosansa johtava ihmisoikeusjärjestö. Sillä on 46 jäsenvaltiota, mukaan lukien kaikki Euroopan unionin jäsenet. Kaikki Euroopan neuvoston jäsenvaltiot ovat allekirjoittaneet ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltion suojaamiseksi tehdyn Euroopan ihmisoikeussopimuksen. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin valvoo ihmisoikeussopimuksen täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa.